

TIJDSCRIFT

VAN HET

NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

3° Jaargang — 1° Aflevering

AMSTERDAM

G. THEOD. BOM EN ZOON

1895

**Het leven en de werken van den Stempelsnijder
Johann Crocker.**

(1670—1741).

Vervolg van blz. 242.

Onder GEORGE I 1714—1727.

A. Gouden Munten.

a. 5-Guineas

46. *Voorzijde*: Het rechtsgewend, gelauwerd borstbeeld des konings, zonder overkleed; de lauwerkrans is van achter opgebonden met een band, waarvan eene lis en slechts één einde zichtbaar is; de haren zijn lang en gekruld en één dier krullen hangt naar voren over den schouder af. Omschrift: GEORGIVS. D. G. M. BR. FR. ET. HIB. REX. F. D.¹⁾

Keerzijde: Vier gekroonde schilden met het

---

¹⁾ F. D. beteekent Fidei Defensor. eene uitdrukking, welke nog heden ten dage op de munt voorkomt. HENDRIK VIII voerde deze zinspreuk reeds op zijn groot-zegel.

Kruis van de Orde van de Kouseband in het midden. In het bovenste schild staan de wapens van Engeland en Schotland vereenigd; in het onderste dat van Ierland; rechts dat van Frankrijk en links dat van het huis van Hannover, hebbende als surtout een schild met de kroon van KAREL DEN GROOTEN, het symbool van zijne waardigheid als Eerste Schatmeester van het Roomsche Rijk. Omschrift: BRVN. ET. L. DVX. S. R. I. A. TH. ET. EL.¹⁾ met het jaartal.

Hiervan bestaan exemplaren van het jaar 1716, SECVNDO; 1717, TERTIO; 1720, SEXTO en 1726 DECIMO TERTIO (Rud. XVII, 12). De D op den rand van die met het jaartal 1717 en de N^s op den rand van die met het jaar 1726 staan het onderste boven en op de 5-Guineas van 1716 en 1717 staat een kruis voor en na DECVS ET TVTAMEN.

b. 2-Guineas.

47. *Voor- en keerzijde:* Gelijk die van de 5-Guineas. De stukken hebben echter een schuinen kabelrand.

Men vindt exemplaren van 1717, 1720 en 1726. (Rud. XVII, 13).

c. Guineas.

48. *Voorzijde:* Het rechtsgewend, gelauwerd

---

¹⁾ Dat is: Brunsvicensis et Lunenburgensis Dux Sancti Romani Imperii Archi-Thesaurarius et Elector.

borstbeeld des konings (gelijk dat op de 5-Guineas) zonder overkleed; van de lauwerkrans zijn nu twee einden zichtbaar doch geene lis, het haar is lang en krullend, doch hangt niet voor over den schouder. Omschrift GEORGIVS. D. G. MAG. BR. FR. ET. HIB. REX. F. D.

Keerzijde: Gelijk die der 5-Guineas, doch het omschrift aldus: BRVN. ET. LVN. DVX. S. R. I. A. TH. ET. PR. EL.

Hiervan bestaan alleen exemplaren van 1714 (Rud. XVII, 16), welke een schuinen kabelrand hebben. De voorzijde dezer munt is veel fraaier afgewerkt dan eenige andere onder deze regeering en van hooger relief.

49. *Voorzijde:* Gelijk de voorzijde van de 5-Guinea Nr. 46, doch van den band zijn twee einden en geene lis zichtbaar.

Keerzijde: Gelijk de 5-Guinea No. 46.

De rand gelijk No. 47.

Hiervan bestaan alleen exemplaren van 1715, welke echter in twee variëteiten kunnen verdeeld worden, daar het borstbeeld op sommige grooter is en minder relief heeft dan op de andere.

50. *Voorzijde, keerzijde en rand* geheel gelijk de vorige, doch het borstbeeld nog iets grooter en van den band ééne lis en slechts één einde zichtbaar.

Hiervan zijn exemplaren geslagen in 1716, 1717, 1718, 1719, 1720, 1721, 1722 en 1723 (Rud. XVII, 14) en met een olifant en kasteel onder het borstbeeld in 1721 (Rud. XVII, 18).

51. *Voorzijde, keerzijde en rand* gelijk de vorige, doch het borstbeeld heeft meer relief, het gelaat ouder, het achtergedeelte van den hals meer ontbloot, het haar krult zijwaarts weg, geen krul hangt naar voren over den schouder en van den band zijn twee einden en geene lis zichtbaar.

Hiervan bestaan exemplaren van 1723, 1724, 1725, 1726 en 1727 en van 1726 ook met een olifant en kasteel

d. Half-Guineas.

52. *Voorzijde, keerzijde en rand* gelijk de guineas van 1715 (No. 49).

Hiervan komen exemplaren voor van 1717, 1718, 1719 en 1722. (Rud. XVII, 15).

53. *Voorzijde, keerzijde en rand* gelijk de guineas van 1724 (No. 51).

Hiervan bestaan exemplaren van 1725, 1726 en 1727.

e. Quarter-Guineas.

54. *Voorzijde, keerzijde en rand* gelijk No. 51 (Rud. XVII, 17).

Hiervan bestaan alleen exemplaren van 1718. Zij werden waarschijnlijk geslagen wegens gebrek aan zilvergeld, doch er is slechts zeer weinig van gemunt.

B. Zilveren Munten.

a. Crowns.

55. *Voorzijde*: Het rechtsgewend, gelauwerd borstbeeld des konings met lang haar, gekleed in wapenrusting en daarover een overkleed. Omschrift als bij de 5-Guinea (No 46).

Keerzijde: Geheel gelijk de keerzijde van de 5-Guinea (No. 46), doch zonder scepters tusschen de schilden.

Hiervan bestaan exemplaren met rozen en pluimen van 1716, SECVNDO; 1718, QVINTO; 1720, SEXTO en 1726, DECIMOTERTIO (Rud. XXXIX, 9) en met afwisselend SS en C van 1723 (Rud. XXXIX, 13).

De door Rud. XXXIX, 1 afgebeelde Crown met het jaartal 1714 zonder muntteeken op de keerzijde bestaat niet.

b. Half-Crowns.

56. *Voor- en keerzijde* geheel gelijk de Crown No. 55.

Men vindt exemplaren met rozen en pluimen van 1715, SECVNDO; 1717, TERTIO en 1720, SEXTO (Rud. XXXIX, 2, 10) en van 1723, DECIMO met afwisselend SS en C (Rud. XXXIX, 14).

c. Shillings.

57. *Voor-* en *keerzijde* in hoofdzaak gelijk de 5-Guinea No. 46, het borstbeeld alleen verschilt in zooverre, dat van den band waarmede de lauwerkrans gebonden is, twee rechte einden zichtbaar zijn. (Rud. XXXIX, 3). Bij deze teekening is de lis foutief.

Hiervan bestaan exemplaren met roos en pluimen van 1715, 1716, 1717, 1718, 1719, 1720, 1721 en 1722; zonder versiering van 1720 en 1721 en met afwisselend SS en C van 1723. (Rud. XXXIX, 15).

58. *Voor-* en *keerzijde* in hoofdzaak gelijk de vorige, doch nu is van den band een gedeelte van de lis en slechts één einde zichtbaar.

Hiervan bestaan exemplaren met afwisselend SS en C van 1723; met afwisselend roos en pluimen van 1723, 1724, 1725 (Rud. XXXIX, 11) 1726 en 1727 en met afwisselend pluimen en twee door elkaar geslingerde C's van 1723, 1724, 1725 (Rud. XXXIX, 17) en 1726. Deze laatsten hebben bovendien de letters W C C. onder het borstbeeld op de voorzijde.

d. Sixpences.

59. *Voor-* en *keerzijde* geheel gelijk de Crown No. 55.

Hiervan komen exemplaren voor met roos en pluimen van 1717, 1720 en 1726 (Rud. XXXIX, 12) en met afwisselend SS en C van 1723 (Rud. XXXIX, 16).

Eene afbeelding van de voorzijde vindt men bij Rud. XXXIX, 4

e. Groats (4-pences).

60. *Voorzijde*: Gelijk de Crown No 55, doch het omschrift luidt: GEORGIUS. DEL. GRA.

Keerzijde: Het cijfer 4 onder een kroon. Omschrift: MAG. BRI. FR. ET. HIB REX.

Deze munt is geslagen in de jaren 1717, 1721, 1723 (Rud. XXXIX, 5) en 1727. Bij de laatsten zijn de letters kleiner.

f. Threepences.

61. In alles gelijk de Groat No. 60, behalve dat hier natuurlijk op de keerzijde een 3 staat in plaats van een 4 (Rud. XXXIX, 6).

g. Half-Groats (2-pences).

62. *Voor-* en *keerzijde* gelijk de Groat Nr. 60,

doch nu een 2 in plaats van een 4 (Rud. XXXIX, 7).

Hiervan bestaan exemplaren van 1717, 1721, 1723, 1726 en 1727. Voor de laatste geldt ook de zelfde opmerking als bij No. 60.

h. Pennies.

63. *Voor-* en *keerszijde* evenals de Groat No. 60, doch nu het cijfer 1 in plaats van 4.

Hiervan zijn exemplaren van 1726 en 1727. Op die van de jaren 1716, 1718, 1720, 1723 en 1725 BR. in plaats van BRI. (Rud. XXXIX, 8) in het omschrift; op die van 1720 bovendien HI. in plaats van HIB. en wat die van 1727 aangaat weder met kleiner letters.

C. Koperen Munten.

a. Half-Pennies.

64. *Voorzijde*: Het rechtsgewend, gelauwerd borstbeeld des konings in wapenrusting, met kort haar. Omschrift: GEORGIVS. REX. Dit alles omgeven door een cirkel en breeden gekartelden rand.

Keerszijde: Britannia houdende een lauwer-tak en de gewone attributen. Omschrift: BRITANNIA. Het jaartal in de afsnede.

Dit alles omgeven door een binnencirkel enz. als op de voorzijde.

De rand van het stuk is glad.

Hiervan bestaan exemplaren van alle jaren van 1717 tot en met 1724 (Rud. Supp. Part. II. pl. IV, 3). Die van 1717 en 1718 zijn iets kleiner en dikker.

NB. Er bestaat een $\frac{1}{2}$ -penny van 1718, overgestempeld op een munt van James II van 1689, verder één van 1721 van dubbele zwaarte en nog één met voor- en keerzijde gelijk, d. i. 2 voorzijden. Dit zijn natuurlijk bijzonderheden aan het toeval verschuldigd. Proeven van de $\frac{1}{2}$ -penny bestaan van 1717 in zilver en koper en van 1722 in brons

b. Farthings.

65. In alles gelijk aan de Half-Penny, ook de jaartallen, doch het in de boven geplaatste noot heeft hierop geene betrekking. De plaatsing der stippen varieert en enkele van 1719 hebben grootere letters, terwijl op eene variëteit van dat jaar het omschrift doorloopt.

NB. Proeven van deze munt werden geslagen in koper in 1717 en in zilver in 1717, 1718 en 1719. Bovendien bestaat er een Farthing van 1720 op een zeer dunne koperen plaat met breeden binnen- en paretrand. MONTAGUE twijfelt of dien van 1718 eigenlijk wel bestaat.

Onder GEORGE II. 1727—1760.

A. Gouden Munten.

a. 5-Guineas.

66. *Voorzijde*: Het linksgewend borstbeeld ¹⁾ des konings zonder overkleed; het haar gekruld en lang, omgeven door een lauwerkrans, welke achter saamgebonden is met een band, waarvan twee einden zichtbaar zijn. Omschrift: GEORGIUS. II. DEI. GRATIA. REX.

Keerzijde: Een gekroond schild, bevattende in het 1^e kwartier de wapens van Engeland en Schotland vereenigd; in het 2^e het wapen van Frankrijk; in het 3^e dat van Ierland en in het 4^e de vereenigde wapens van het Keurvorstendom. Omschrift: M. B. F. ET. H. REX. F. D. B. ET. L. D. S. R. I. A. T. ET. E. met het jaartal.

Hiervan bestaan exemplaren van 1729, TERTIO; 1731, QVARTO; 1738, DVO DECIMO en 1741, DECIMO QVARTO (Rud. XVIII, 1). Van 1729 hebben sommige exemplaren EIC onder het borstbeeld (Rud. XVIII, 5).

b. 2-Guineas.

67. *Voor- en Keerzijde* gelijk die van de 5-Guineas (No. 66). De stukken hebben echter een

¹⁾ Alle beeltenissen des Konings door CROCKER gesneden, zijn met het zoogenaamde „young head”, zijn opvolger sneedt die met het „elder head” (oudere hoofd).

kabelrand van diagonaal geplaatste rechte lijnen.

Hiervan vindt men exemplaren van 1735, 1738 en 1739.

De door Ruding op plaat XVIII afgebeelde N°. 2 en 6, de eerste van 1727 en de laatste van 1729 met EIC onder het borstbeeld, bestaan niet; de teekening is echter, wat het type aangaat, goed.

c. Guineas.

68. Geheel gelijk No. 66.

Hiervan zijn exemplaren van 1727, 1731, 1733, 1734, 1735, 1736, 1737 en 1738 (Rud. XVIII, 3). Met EIC van 1729, 1731 en 1732 (Rud. XVIII, 7). Van het jaar 1727 bestaat eene varicteit, die iets grooter is dan de overigen en een grooter schild op de keerzijde heeft.

d. Half-Guineas.

69. Geheel gelijk No. 66.

Hiervan komen exemplaren voor van 1728, 1729, 1731, 1732, 1734, 1736, 1737, 1738 en 1739 (Rud. XVIII, 4). Met EIC onder het borstbeeld van 1729 (Rud. XVIII, 8) en van 1740, welke laatste niet bij HAWKINS voorkomt doch vermeld wordt in SPINK & SON'S Monthly Numismatic Circular van Maart 1893, blz. 127 †

---

† Dit maandschrift verschijnt bij SPINK & SON. Piccadilly 17, London W.

B. Zilveren Munten.

a. Crowns.

70. *Voorzijde*: Het links gewend, gelauwerd borstbeeld des Konings, met lang haar, in wapenrusting, versierd met een leeuwenkop op den schouder en een licht overkleed over den borst. Omschrift gelijk de 5-Guinea No. 66 (Rud. XL, 1).

Keerzijde: Gelijk de keerzijde van de 5-Guinea No. 46 onder GEORGE I, doch met het omschrift van de 5-Guinea No. 66 van GEORGE II.

Hiervan vindt men exemplaren van 1732, SEXTO; 1734, SEPTIMO; 1735, OCTAVO en 1736, NONO. Met rozen op de keerzijde van 1739, DVODECIMO (Rud. XL, 17) en 1741, DECIMO QVARTO.

De door Ruding afgebeelde munten pl. XL, No. 13 met het jaartal 1733; No. 1 met het jaartal 1731 en No. 9 met het jaartal 1728 bestaan niet.

b. Half-Crown.

71. Geheel gelijk de Crown No. 70.

Hiervan bestaan exemplaren met roos en pluimen van 1731, QVINTO; 1732, SEXTO; 1734, SEPTIMO (Rud. XL, 15); 1735, OCTAVO en 1736, NONO. Met rozen alleen

van 1739, DVODECIMO en 1741, DECIMO QUARTO.

De door Ruding op pl. XL No. 10 afgebeelde munt met pluimen van 1731 bestaat niet.

c. Shillings.

72. Geheel gelijk de Crown No. 70 doch zonder randschrift.

Hiervan komen exemplaren voor zonder versiering van 1728, met pluimen van 1727 en 1731 (Rud. XL, 11); met roos en pluimen van 1727, 1728, 1729 (Rud. XL, 15), 1731, 1732, 1734—1737 en met rozen alleen van 1739 en 1741.

d. Sixpences.

73. Geheel gelijk de Shillings No. 72.

Men vindt exemplaren zonder versiering van 1728; met pluimen van 1728 (Rud. XL, 12); met roos en pluimen van 1728, 1731 (Rud. XL, 16) 1732 en 1734—1736 en met rozen alleen van 1739 en 1741.

e. Groats (4-pences)*

74. *Voorzijde:* Gelijk No. 72.

---

*) CROCKER vervaardigde de stempels voor de munten tot en met het jaar 1739, doch wat de groats, 3-pences, half-groats en pennies aangaat behield men gedurende de geheele regeering hetzelfde type, reden waarom men hierboven de jaartallen na 1739 vermeld vindt.

Keerzijde: Het gekroonde cijfer 4 en het omschrift: MAG. BRI. FR. ET. HIB. REX.

Hiervan zijn exemplaren van 1729, 1731, 1732, 1735, 1737, 1739, 1740, 1743, 1746 en 1760 (Rud. XL, 5).

f. Threepences.

75. In alles gelijk aan hetgeen hiervoor over de Groat gezegd is, doch het cijfer 3 in plaats van 4 (Rud. XL, 6).

g. Half-Groats (2-pences).

76. De teekening van deze munt komt ook geheel overeen met de Groat No. 74. Zij werd ook in dezelfde jaren geslagen, doch bovendien nog in 1756 en 1759. De keerzijde (Rud. XL, 7) draagt natuurlijk een 2 in plaats van een 4.

h. Pennies.

77. Teekening, uitvoering en data van aanmunting gelijk die van de Groat No. 74, doch er komen bovendien nog exemplaren voor van 1750 en van alle jaren van af 1752 tot en met 1759. Het cijfer 1 in plaats van 4 op de keerzijde (Rud. XL, 7).

C. Koperen Munten.

a. Half-Pennies.

78. *Voorzijde*: Het links gewend borstbeeld des Konings met kort krullend haar en lauwerkrans, gekleed in effen wapenrusting. Omschrift: GEORGIVS. II. REX. Dit alles omvat door een breeden kartelrand zonder binnenrand.

Keerzijde: Britannia als onder den vorigen Koning, maar grooter van afmeting en krachtiger van teekening. Het jaartal in de afsnede en het omschrift BRITANNIA. Dit alles omgeven door een breeden kartelrand zonder binnenrand enz., evenals de voorzijde.

Hiervan vindt men exemplaren van de jaren 1729 tot en met 1739. Proeven bestaan van 1729 in zilver en koper en een van 1730 in brons. In 1730 waren er eerst geslagen met het omschrift GEORGIVS in plaats van GEORGIVS., welke later ingetrokken werden. Men treft ook Half-Pennies van 1730 aan waarop deze fout niet voorkomt. De $\frac{1}{2}$ -penny van 1735 heeft soms het jaartal in kleiner cijfers

b. Farthings.

79. *Voor- en keerzijde* gelijk de Half-Pennies No. 78.

Men vindt exemplaren van alle jaren van af 1730 tot en met 1739, behalve van 1738.

Proeven van 1730 bestaan in zilver en koper.
De Farthing van 1737 heeft het jaartal nu
eens in kleinere dan eens in grootere cijfers.

Voor gemakkelijker overzicht diene de onderstaande

CHRONOLOGISCHE TABEL.

Jaar.	Onder welke No. de in dit jaar geslagen Munten door ons beschreven zijn.	OPMERKING.
ONDER KONINGIN ANNA.		
1702	5. 7. 17.	
1703	1. 5. 7. 9. 11. 13. 18. 27. 30—33.	
1704	6? 13. 18. 30—32.	
1705	1. 5. 7. 9. 13. 18. 27. 30—33.	
1706	1. 2. 5. 9. 13. 30—33.	
1707	5. 6. 8. 9. 10. 12. 13. 15. 16. 18. 20. 22. 23. 27—32	
1708	6. 8. 10. 12. 14. 16. 19. 20. 23—25. 28—33.	
1709	2. 4. 8. 15. 20. 26. 30—33.	
1710	6. 8. 15. 20. 21. 28. 30—33.	
1711	3. 4. 6. 8. 20. 21. 28.	
1712	6. 8. 15. 21.	
1713	3. 4. 6. 8. 15. 21. 30—33. 40—42. 45.	
1714	3. 4. 6. 8. 15. 21. 43. 44.	
ONDER GEORGE I.		
1714	48.	
1715	49. 56. 57.	
1716	46. 50. 55. 57. 63.	
1717	46. 47. 50. 52. 56. 57. 59—62. 64. 65.	
1718	50. 52. 54. 55. 57. 63. 64. 65?	
1719	50. 52. 57. 64. 65.	
1720	46. 47. 50. 55—57. 59. 63—65.	
1721	50. 57. 60. 62. 64.	
1722	50. 52. 57. 64.	
1723	50. 51. 55—64.	
1724	51. 58. 64.	
1725	51. 53. 58. 63.	
1726	46. 47. 51. 53. 55. 58. 59. 62. 63.	
1727	51. 53. 58. 60—63.	
ONDER GEORGE II.		
1727	68. 72.	
1728	69. 72. 73.	
1729	66. 68. 69. 72. 74—78.	
1730	69. 78. 79.	
1731	66. 68. 69. 71—79.	
1732	68—79.	
1733	68. 78. 79.	
1734	68—73. 78. 79.	
1735	67. 68. 70—79.	
1736	68. 73. 78. 79.	
1737	68. 69. 72. 74—79.	
1738	66. 69. 78.	
1739	67. 69—79.	
1740	74—76.	
1741	66. 70—73. 77.	

1—3, 46 en 66 hebben betrekking op 5-Guineas; 4, 47 en 67 op 2-Guineas; 5, 6, 48—51 en 68 op Guineas; 7, 8, 52, 53 en 69 op $\frac{1}{4}$ -Guinea; 9—11, 55 en 70 op Crowns; 12—16, 56 en 71 op $\frac{1}{2}$ -Crowns; 17—26, 57, 58 en 72 op Shillings; 27—29, 59 en 73 op 6-Pences; 30, 60 en 74 op Groat; 31, 61 en 75 op 3-Pences; 32, 62 en 76 op $\frac{1}{2}$ -Groat; 33, 63, 77 en 78 op Pennies; 64 en 78 op $\frac{1}{2}$ -Pennies en 40, 45, 65 en 79 op Farthings.
De Half-Pennies onder Koningin Anna (No. 34—39d) hebben geen jaartal en komen hier dus niet voor.

De Guinea van 1702 met het borstbeeld van Koningin Anna zonder eenige draperie (zie blz. 150 noot 1) is hier natuurlijk niet bij vermeld.

De na CROCKER's dood nog op denzelfden stempel geslagen munten zijn op voorstaande tabel buiten beschouwing gelaten; zij komen voor onder No. 74—77 van onze lijst en dragen wat aangaat de Groats en 3-Pences de jaartallen 1743, 1746 en 1760; de Half-Groats 1743, 1746, 1759 en 1760 en de Pennies 1743, 1746, 1750 en 1752—1760.

N A S C H R I F T.

Nadat bovenstaande beschrijving voltooid was, kwamen ons nog eenige bijzonderheden omtrent het leven van CROCKER voor, die wij de moeite waard achtten om hier te laten volgen.

Zij zijn ontleend aan de *Dictionary of National Biography Vol. XIII blz. 121-123*, een zeer schoon, thans nog niet voltooid werk; zij luiden aldus:

„Bij den dood van den vorigen hoofdgraveur (HARRIS) waren er vijf candidaten voor zijne betrekking aan de Munt. De muntmeesters rapporteerden aan den Loëd-Kanselier omtrent 4 van hen het volgende:

1. dat Mr ROSE „bekwaam voor deze betrekking scheen te zijn”;
2. dat Kolonel PARSONS en Mr FOWLER „zelf niet konden graveeren” (!) en dus voor den dienst aan de Munt niet geschikt waren;
3. dat CROCKER echter een zeer bekwaam kunstenaar was.”

Naar aanleiding van dit rapport werd CROCKER dan ook 7 April 1705 tot Hoofdgraveur aangesteld.

De schrijver in de *Nat. Biography* getuigt omtrent CROCKER hetzelfde als wij deden, nl. dat hij een bekwaam artist was, wiens werk schoon uitgevoerd en van een kunstvolle tekening was.

Hij deelt verder nog mede dat CROCKER groot financieel belang had bij de verkoop van de door hem gesneden penningen; gelijk blijkt uit een rapport van de muntmeesters aan den Lord-Grootschatbewaarder (Minister van Financiën, tegenw. titel „First Lord of the Treasury”), waarin zij zeiden de meening te zijn toegedaan, dat goed graveerwerk de meeste zekerheid gaf voor de veiligheid van de gangbare munt (tegen

het namaken) en dat een goede gravure het best verkregen werd door het graveeren der stempels van gedenkpenningen.

De graveur van de munt moest daarom de vrijheid hebben om te maken en te verkoopen:

1. zulke penningen van fijn goud en zilver, die niet in verband stonden met staatsbedieningen;
2. zulke die dienen moesten om door H. M. te worden uitgereikt voor bewezen diensten, en
3. die, welker voorstellingen en opschriften historische feiten vereeuwigen.”

Zie: (*Treasury Papers — Report, dated 20 June 1706 — Read 10 Aug. 1706 — „Agreed”*.*)

Exemplaren van de penningen voor bewezen diensten zal hij natuurlijk niet anders dan aan bevoegden hebben mogen verkoopen; terwijl, gelijk wij reeds in het levensbericht in het 1^e artikel mededeelden, hem het maken van penningen voor particulieren verboden was.

Behalve de vroeger door ons vermelde werken vindt men nog meer of minder belangrijke

---

*) *Treasury Papers — Rapport gedateerd 20 Juni 1706 — Gelezen 19 Aug. 1706 — „Toegestaan”*.

aanteekeningen omtrent CROCKER en zijn werken, in:

Num. Chronicle XV 1853 fol. 17; BOLZENTHAL, *Skizzen zur Kunstgeschichte der modernen Medaillen-Arbeit* pag. 264; WALPOLE, *Anecdotes of Painting* (ed. WORNEM) II 642); HENFREY'S *Guide to English Coins* (ed. KEARY) pag. 98 en 257.

Haarlem, Sept. 1895.

A. J. C. VAN GEMUND.
